

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

D. A. Tractatvs De Privilegiis Ecclessiae

Zanchi, Lelio

Veronae, M. D. LXXXVI.

Centesimum Quinquagesimum Sextum Priuile.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61627](#)

pesci ab iniuria, nisi capiatur, & ligetur potest etiam iudex secularis impune eum capere, & ligare, & iudici suo debet tamen restituere quam citius potest not. Inn. in cap. vt famæ de 18 sent. excomm. ¶ hinc infertur quòd familia potestatis repe-
riens clericum de nocte, quia verisimiliter potest timere deli-
ctum committendum non incurrat excommunicationem, si
clericum capiat, & presentet Episcopo, quia non potest hic no-
tari diabolica persuasio, cum hoc fiat ad obuiādum delictum,
19 & præsumptio mala fit contra incedentes de nocte ¶ iuxta il-
lud, qui malè agit odit lucem, cap. consuluit. de offic. deleg. de
quo plenius habetur per Abb. in cap. cum non ab homine de
20 iudi ¶ Ex hoc quæstio talis haberi potest, habitus facit præsu-
mere quem esse, qualis est habitus, l. Item apud labeonem. S.
siquis. ff. de iniur. & famos. lib. qui clericum igitur percutit in
habitu diuerso non est excommunicatus, iurando ignorare il-
lum esse clericum, & etiam si repellendo uim percutit, d.ca. si
vero, & ita habes quomodo censurandi clerici inuicem se per-
cutientes.

S V M M A R I V M .

- 1 Colludens in causa beneficiali priuatur beneficio.
- 2 Dolus impanitus remanere non debet, ne malitia sit lucrosa
- 3 Collusonis pœna est priuatio beneficij.
- 4 Fraus probatur ex coniecturis ex actuum celeritate, ex liberalitate &
ibi in pluribus videbis.

Centesimum Quinquagesimum Sextum Priuile.

I **C C L E S T A** gaudet priuilegio, quòd ¶ Col-
ludens in causa beneficiali priuari debet be-
neficio. Quidā clerici super beneficijs, que
possident se permittunt, & substinētab alijs
molestari, & postmodum, ut quæstioni ce-
dant, & illi qui e te possideant, quasi nomine
transaktionis soluunt alijs de ipsis beneficiis
annuam pensionem, ut post mortem eorum in beneficiis illis
super quibus facta est collusio, ius sibi valeant vendicare, hoc
cum peruenisset ad notitiam Papæ, mandauit Dioceſano Epi-
scopo.

scopus quatenus si constiterit ei clericos sue iurisdictionis per
 collusionem fraudem huiusmodi commisse, eos beneficiis illis,
 soper quibus collusum est, non differat spoliare, cum satis
 esset indignum, si fraus, & dolus quæ in præjudicium sui iuris,
 & aliorum præjudicium nituntur committere in eorum com-
 modum, & iacturam non redundaret, cap. audiuius. de collu-
 sione deteg. ratio autem esse potest † Quia dolus impunitus re-
 manere non debet ne malitia sit illis lucrosa, l. t. in prin. & l. ne
 ex dolo. ff. de dolo, & hic non ignorandum, quod collusio est in-
 ter actorem, & réum latens, & fraudulenta conuentio, hinc est
 quod colludium non debet remanere impunitum. 2. q. 3. cap.
 3 si quem penituerit † merito igitur pena est priuatio beneficij
 fraus alicui prodesse non potest cyn. & Bal. in l. si infantem C.
 de leg. specul. de cess. aet. s. 1. vers. ex præmissis & de appell. s.
 4 4. vers. sed secundum & † Fraus probatur ex coniecturis cap. 1.
 & 2. de renuntiatio. lib. 6. & ex pluribus fraus præsumitur ex
 aetuum cæleritate ex nimia liberalitate Bal. in l. eamquam. C.
 de fideicomm. Item vbiunque minor apparet Iesus gl. in l. si.
 C. si aduers. vend. Item in emptione facta per interpositam per
 sonam l. pupilli. s. si & ibi Bar. ff. de auet. præst. nisi fiat palam &
 bona fide l. si is, qui bonis & ibi Bar. ff. de acquir. hæred. vbi præ-
 sumitur fraus in filio repudiante & postea emente per interpo-
 sitam personam item præsumitur si filius bastardus emit ab eo
 cui pater vendidit secundum. Bar. in l. si is, qui in s. ff. de vulg.
 & pupill. Item præsumitur si mutuum fit cum pacto quod re-
 stituatur ei quem Titius declarabit & Titius declaret filium
 mutuantis Bal. in l. In blemus. s. 1. C. ad trebell. Item præsumi-
 tur cum constet de damno, & non aliter Bal. in l. tutor C. dein-
 terdit mat inter pupill. & tut. Item præsumitur ex nimis caute-
 lis. Bal. in l. etiam C. de exec. re. iud. & in l. pen. C. de enict. Corn.
 in conf. 217. in 3. par. Item extra clausulam insolitam, vt per
 eum. in conf. 303. in d. 3. par. Item præsumitur ex qualitate per
 sonæ vt si est solitus fenerari Bal. in l. cum allegas C. de vnu. Itē
 præsumitur ex petitione clandestina. Bar. in l. barbarius. ff. de
 offic. præsto. Item præsumitur de facili inter coniunctas perso-
 nas, l. non solum in prin. per Bar. ff. de tit. inupt. Item in donatio-
 ne quæ fit coniuncte personæ si sit facta in præjudicium tertij,
 Paul conf. 63. Item in hærede repudiante si possideat post repu-
 diationem, Bar. in l. t. in prin. ff. si, quis omitt. causa. test. l. quia
 autem s. si non simplicitur eo. ti. Item præsumitur in patre alie-
 nante

nante in præiudicium filiorum, quando prouenit ad eam cta-
tem, in qua filios habere non potest. Item quando facit ut pri-
uer successionē eū, qui deberet de iure succedere. c. 1. s. noui
per quē' fia, inuest. in vſi:feud. Item si alienat tituli lucrativo, l.
cum autem ff. de his, qui infrau. cred. Item si alienat ti.oneroſo
pro modico precio, per l.diuersas C.mand. & l.si pupillus vers.
ſi est in gl. & ibi Bar. ff. de auctor.tur. quod tamen est verum niſi
ob causam necessariam fiat alienatio, l.mutus. ſ. manente. ff. de
iur.dot. l.si cum dotem. ſ. ſin autem m. ff. ſolu. matr. Item quoties
est iuris communis præsumptio, toties præsumitur fraus, But.
in cap.pastoralis.de iur. patron. Item si fiat alienatio omnium
bonorum ex ti.lucrativo, l.omnes. ſ. Lucius & ibi Bar. ff. de his
qui in fraud. cred. Alex.in conf.89.in.4.par. gl. & Bar. ff. de pro
bat.l.patronus & in l. qui testamentū in fi.vbi enim dicit quōd
fraus præsumitur eo, quod bona patris sunt apud ſpuriū, quod
etiam tenet, Bar.in conf. Cechus de ſpoletō, Item si fiat omniū
bonorum etiam coniunctæ personæ l. si inter extraneos. ff. de
donat.int.vir. & vx. Item si fiat clauſula, l.hi qui C. de re. vend.
Item si post alienationem alienans reperitur in possessione l.
ſicut. ſ. ſuperuacuum. quibus mod. pig. ius. ſol. niſi in donatio-
ne omnium bonorum, Item si detur in dotem filiæ extranei er-
go si non propriæ, l. fi. ſ. item si extraneus. ff. de his, qui in fraud.
cred. Item fraus præsumitur, ſi quis cito post condemnationē
dat bona ſua inſolutum ad mandatum alterius iudicis, nam
tunc excluditur a beneficio cessionis, l. fi. de cefſ. bon. ſecun-
dum. Rot.in decis. 261. Item ex paruitate precij, vel pensionis
Bal.in cap.donare, qual.ol. feud. pot. alien. Item si fiat cefſio al-
teri, qui cedat prohibito, vel ſi fiat procuratori cum paſto non
reddendi rationem, in quem per ſtatutum cefſio prohibetur,
Item si fiat a debitore ſciēta ſe eſſe inopem & habere multum
æſ alienum, Bar.in l. ſi quis cum hæres. ff. de his, qui in fraud.
cred. Alex.in l. omnes. ſ. Lucius eo. ti. & ex his habes quod col-
lusio eſt euitanda ac etiam ex qua cauſa præsumitur fraus.

S V M M A R I U M.

1 Privilégis alienis derrogans ſuis priuatur.

2 Inſtitia non eſt feruanda ei, qui alijs inſtitiam denegat.

3 Pralatus negligens facere inſtitiam an incurat in pænam fuſpensionis.

4 Privilégium quibus caſibus perditur.

- 5 Priuilegium perditur per non vsum debito tempore, & spatio 40 annorum.
 6 Item si male retatur.
 7 Item si ex eo inducatur alteri damnum.
 8 Princeps concedens priuilegium non presumitur concedere in praudi-
 cium alterius.
 9 Priuilegium perditur si Princeps ex certa scientia iudicat contra illum.
 10 Item perditur per tacitum, vel exprimam renuntiationem tam priuile-
 gium.
 11 Item perditur per posterioris priuilegii derogationem precedentem.
 12 Item perditur per exprimam reuocacionem concedentis.
 13 Priuilegium immunitatis concessum ciuitati, castro, vel villis non exten-
 ditur ad onera belli, pestis, vel alterius magis & necessitatis.

Centesimum Quinquagesimum Settimum Priu.

- H**OC CLAES I A gaudet priuilegio, quod tibi suis priuilegijs priuandus est, qui alienis derogat. Fratres hospitalis Hyerosolimitani con questi fuerunt Domino Papæ, & Archiepiscopi & Episcopi eius de suis in malefactoribus iustitia facere nolunt priuilegia ipsorum non recipientes, unde Papas scribit prælatis predictis, quod ipsi pro certo sciant, quod ipse priuilegia ipsorum prælatorum decurrit, cum ipsi obuiare non timeant scriptis authenticis Romanæ Ecclesiæ, cap. dilecti filij.
- 2 de priuileg. & excess. priuileg. ratio fuit hæc, tibi. Quia iustitia non est seruanda ei, qui alijs iustitiam denegat exhibere, & ita priuilegiatus non admittens, vel conservans priuilegia alterius priuat sibi. Hinc inseritur. An prælatus negligens facere iustitiam incurrat pena suspensionis, de qua in c. cum eterni. de re. iud. lib. 6. Host. tenet quod non cum illud capitulum respicit, & punit facientem iustitiam, non negligentem, alias multi illaquearentur, idem Host. tenet contrarium per c. legitima. de appell. libr. 6. Vnde puto sic esse distinguendum, quod aut prælatus stat terminis negligentia ut, quia, qui iustitiam petit, ei facere negligit, & tunc habet locum dictum Host. aut negligentia refeluitur, in sacrum, ut quia contra iustitiam, & conscientiam denegat dilationem, & tunc locum habet pena, d.e. cum eterni unde prestita occasione tibi. Quæ potest quibus casibus priuilegium perditur, quos notat specul. de inst. edit. s. nunc autem videndum perditur priuilegium si pri-